

ДУ «Інститут патології хребта та суглобів
ім. проф. М.І.Ситенка НАМН України»

**Академік Корж Олексій Олександрович –
видатний вчений ХХ століття,
засновник нового етапу розвитку
ортопедії та травматології в Україні
(до 100-річчя з дня народження)**

Бондаренко С.Є.,
Корж М.О.,
Танькут В.О.,
Філіпенко В.А.,
Голубєва І.В.

Харків - 2024

Академік Корж О.О.

один з послідовників старшої генерації
видатних вчених ортопедів-травматологів:
К.В.Вегнер, М.І.Ситенко, М.П.Новаченко, -
які були засновниками та фундаторами
становлення та розвитку ортопедії-
травматології

3 вересня 1951 р. Олексій Олександрович Корж в інституті ім. проф. М.І.Ситенка пройшов багаторічний плідний шлях від лікаря ортопеда-травматолога до директора інституту та академіка.

В 1956 р. (32 р.) плідними результатами його перших наукових досліджень стала кандидатська дисертація на тему: «Деякі морфологічні зміни при застарілих вивихах передпліччя в експерименті та в клініці».

3 грудня 1956 року О.О.Корж успішно поєднує наукову роботу в інституті з педагогічною роботою на кафедрі ортопедії-травматології Харківського інституту удосконалення лікарів, де працював асистентом, доцентом та завідувачим кафедрою.

В 1962 р. (38 р.) О.О.Корж захищає докторську дисертацію на тему: «Гетеротопічні посттравматичні осифікати».

В 1964 р. (40 р.) О.О.Коржу було присвоєне вчене звання професора.

В 1967 р. (43 р.) О.О.Корж обирається член-кореспондентом Академії медичних наук.

Основні напрямки наукової та клінічної діяльності О.О.Коржа

1965 рік

- ✓ Вперше в Україні О.О.Корж запропонував і очолив наукові дослідження з покращення організації протезно-ортопедичної допомоги інвалідам (інститут стає головною організацією з цієї проблеми).
- ✓ Організував в інституті відділ протезування і протезобудування, який в послідуєчому переріс НДІ протезування та протезобудування.
- ✓ Розробив методики експрес-протезування на операційному столі після ампутації кінцівок.

Створення в інституті лабораторії трансплантології

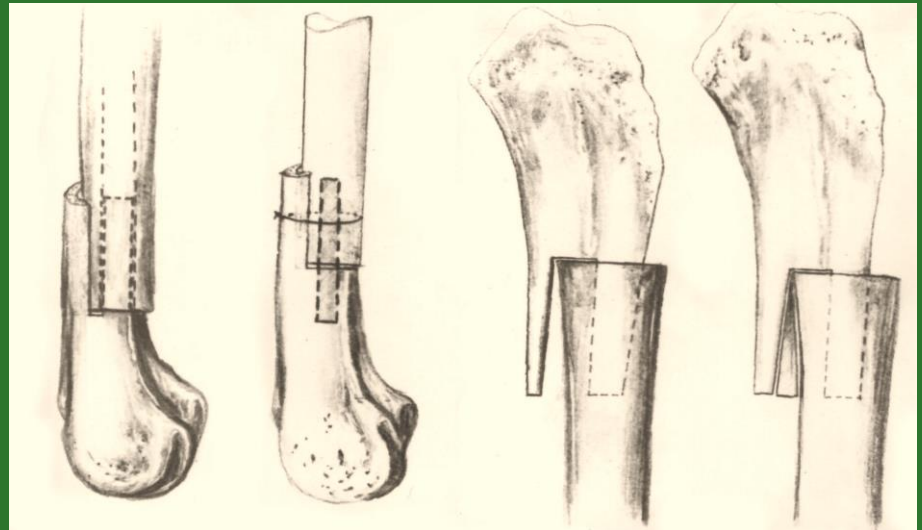
1965 рік

- О.О.Корж запропонував та очолив наукові дослідження з вивчення структурної перебудови кісткової тканини в умовах імплантації кісткових трансплантатів та трансплантатів із різних видів біоактивної кераміки.
- Обґрунтував та запровадив операції з пересадки великих кісткових алотрансплантатів при заміні дефектів кісток і суглобів.
- Сумісно з Р.Р.Талишинським розроблено методику з'єднання кісткових алотрансплантатів з кісткою реципієнта «замком-вилкою». Ці розробки були відмічені *Державною премією*.

О.О.Корж

Р.Р.Талишинський

Створення лабораторії нових полімерних матеріалів

1965 рік

- О.О.Корж створює першу в Україні науково-дослідну лабораторію полімерних матеріалів для розробки засобів ортопедичної техніки в ортопедії-травматології.
- В послідуєчому ці наукові дослідження були направлені на створення керамічних та сапфірових імплантатів для хірургічного лікування хворих з патологією хребта та суглобів.

О.О.Корж та співробітники лабораторії

Основні напрямки наукової та клінічної діяльності О.О.Коржа

1966-1969 роки

З ініціативи проф. О.О.Коржа на базі інституту та в 7 областях України були вперше створені травматологічні лікарські трудово-експертні комісії (ЛТЕК), які сприяли розвитку соціальних наукових програм в Україні.

О.О.Корж обирається президентом Харківського товариства ортопедів-травматологів, коло спілкування якого розширилось з товариствами інших областей України та зарубіжжя (Грузії, Вірменії, Узбекистану, Казахстану, Польщі, Болгарії, Чехії, Німеччини та ін.

У 1967-2004 роках О.О.Корж - Головний редактор журналу «Ортопедія, травматологія та протезування».

Редколегія журналу «Ортопедія-травматологія та протезування» зліва-направо: Чаклін В.Д., Новаченко М.П., Новожилов Д.О., Богданов Ф.Р., Шагаєв С.М., Корж О.О., Крупко І.Л., Єлецький А.Г.

Ендопротезування суглобів в Україні

Вперше в Україні (1968 р.) в інституті ім. проф. М.І.Ситенка О.О.Корж, сумісно з професором К.М.Сівашом та професорами М.І.Кулішом та Г.Х.Грунтовським, виконали операцію ендопротезування кульшового суглоба.

В послідуєчому були створені нові більш ефективні конструкції ендопротеза кульшового суглоба О.О.Коржа-М.І.Куліша. Надалі це стимулювало розвиток подальших наукових досліджень в цьому напрямку.

З цього часу метод ендопротезування суглобів набув подальшого свого розвитку та широкого впровадження в клінічну практику України.

О.О.Корж

К.М.Сіваш

М.І.Куліш

Г.Х.Грунтовський

Міжнародне співробітництво (1968 р.)

- ✓ За ініціативою О.О.Коржа започатковано міжнародне співробітництво інституту з науковими та лікувальними закладами європейських країн: Дебрцевський медичний університет (Угорщина), Берлінський університет ім. Гумбольдта (Німеччина), Варшавський травматологічний госпіталь (Польща).

- ✓ В подальшому Академік О.О.Корж гідно представляв вітчизняну науку за кордонами батьківщини під час зарубіжних відряджень до Данії, Угорщини, Польщі, Чехословаччини, Югославії.
- ✓ Він був обраний Почесним членом Сербської медичної академії, Почесним членом міжнародного товариства ортопедичної хірургії та травматології (SIKOT), медичних асоціацій і товариств ортопедів-травматологів Польщі, Узбекистану, Грузії, Молдови.

Основні напрямки наукової та клінічної діяльності О.О.Коржа

1970-1974 роки

- ✓ О.О.Корж засновує та очолює теоретичні, фундаментальні та клінічні наукові дослідження по *регенерації кісткової тканини при травматичних ушкодженнях*.
- ✓ Започаткував вивчення *впливу стресових факторів* на опорно-рухову систему як причини розвитку структурно-метаболічних пошкоджень кісткової та хрящової тканини (на основі біохімічних та клініко-рентгенологічних досліджень).
- ✓ Обґрунтував та впровадив в широку клінічну практику новий метод функціонального лікування переломів довгих кісток.
- ✓ Очолив наукові дослідження нового напрямку в ортопедії – вивчення проблем патології суглобів, обумовлених спадково схильними факторами. Ці наукові розробки були удостоєні **Державної премії України** (1996 рік).

✓ Вагомим здобутком академіка О.О.Коржа на світовому рівні слід відзначити його концепцію про виділення в ортопедії-травматології окремих напрямків досліджень, дисциплін та спеціальностей, а саме:

- ортопедична вертебрологія,
- ортопедична артрологія,
- ортопедична онкологія.

✓ Ця концепція була затверджена на виїзній сесії Академії медичних наук сумісно з МОЗ та інститутом ім. проф. М.І.Ситенка з проблем артрологія, яка була проведена вперше в м. Харкові в 1991 році.

✓ В подальшому наукові дослідження в Україні по цим напрямкам підтвердили раціональність і доцільність цієї концепції.

Вертебрологія

1965 рік

✓ О.О.Корж вперше в Україні виконав хірургічне втручання у хворого з туберкульозним спондилітом грудного відділу хребта за допомогою торакотомічного доступу і тим самим започаткував новий етап розвитку харківської школи вертебрології.

✓ Започаткував (1975 р.) і очолив нові наукові підходи з питань діагностики та лікування захворювань та ушкоджень хребта.

✓ У 1976 р. організував в інституті перше в Україні відділення вертебрології, завдяки чому було розпочато глибокі та ґрунтовні фундаментальні, теоретичні та клінічні дослідження в галузі ортопедичної вертебрології.

✓ Розробив оригінальну методику операції передньої стабілізації L5 хребця за допомогою кісткового трансплантата «штифта» при тяжкій формі спондилолітезу.

✓ Також започаткував наукові дослідження в дитячій ортопедії по хірургічному лікуванню сколіотичної деформації хребта та деформації грудної клітки.

Вертебродогія

1975 р.

➤ В послідууючому ці напрямки наукових досліджень продовжили та розвинули його учні-послідовники: М.І.Хвисюк, С.Д.Шевченко, Г.Х.Грунговський та багато інших.

Хвисюк М.І.

Шевченко С.Д.

Грунговський Г.Х.

Послідовники та учні О.О.Коржа за напрямком вертебрології

Хвисьюк М.І.

- Один з перших видатних учнів акад. О.О.Коржа - професор М.І. Хвисьюк, який активно продовжив розвивати нові напрямки в діагностиці та лікуванні хворих з патологією хребта.
- М.І.Хвисьюк був першим, хто створив в Україні школу ортопедів-травматологів (М.О.Корж, Г.І.Фадєєв, О.І.Продан, В.В.Фенриков, М.І.Завеля, Є.М.Маковоз, Є.Б.Волков, В.О.Радченко, В.А.Філіпенко, В.О.Куценко та багато інших), а також організував систему надання допомоги вертебрологічним хворим.

Корж М.О.

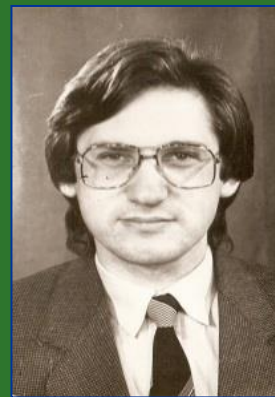
Продан О.І.

Маковоз Є.М.

Завеля М.І.

Радченко В.О.

Філіпенко В.А.

Центри вертебрології

- В Україні створено 10 центрів хірургічного лікування ушкоджень та захворювань хребта в містах Київ, Харків, Донецьк, Луганськ, Сімферополь, Івано-Франківськ, Львів, Херсон, Ужгород, Рівне

Нагороди

- ✓ З 1982 року О.О. Коржа було удостоєно високого звання заслужений діяч науки України.
- ✓ У 1988 році він стає дійсним членом Академії медичних наук.
- ✓ Він був призначений членом наукової ради Академії медичних наук за фахом «травматологія і ортопедія» і співредактором розділу Великої медичної енциклопедії.
- ✓ Після створення самостійної української держави був обраний дійсним членом Національної академії наук і Академії медичних наук України, одним із засновників якої був Олексій Олександрович Корж.

- Життя академіка Олексія Олександровича Коржа обірвалося 1 листопада 2010 року.
- Співробітники інституту, його численні учні пам'ятають свого наставника і вчителя, продовжують його благородну справу.
- Віддаючи шану великому учителю в музеї інституту організовано експозицію, видано монографії: «Наш кумир» та «Спадщина», - де показано його творчий шлях та великий внесок в нашу спеціальність.
- Світла та добра пам'ять про видатного вченого, хірурга, вчителя і друга О.О.Коржа дбайливо передається від покоління до покоління.

Разом до перемоги!

Дякуємо за увагу!